

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 4Co/105/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4212219694
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 10. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Adriana Némethová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2015:4212219694.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Adriany Némethovej a členov senátu JUDr. Zity Matyóovej a JUDr. Jána Bernáta, v právnej veci navrhovateľa: POHOTOVOSTĚ, s.r.o. so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpený Fridrich Paľko, s.r.o. so sídlom Bratislava, Grösslingova 4, proti odporcovi: Slovenská republika, zastúpená Ministerstvom spravodlivosti SR, so sídlom Bratislava, Župné námestie 13, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 09.01.2015, č. k. 10C/465/2012-64, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdzuje.

Odporcovi neprižnáva náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol návrh navrhovateľa a odporcovi náhradu trov konania nepriznal.

Svoje rozhodnutie oprel o ustanovenia § 4 odsek 1 písmeno a/ bod 1., § 9 odsek 1, odsek 2, § 17 odsek 1, odsek 2, § 19 odsek 1 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, ako i ustanovenia § 44 odsek 6, odsek 7 zákona č. 233/1995 o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“). Navrhovateľ sa svojím návrhom voči odporcovi domáhal náhrady majetkovej škody v sume 175 eur a nemajetkovej ujmy v sume 663,84 eur, z dôvodu, že Okresný súd Komárno, ako exekučný súd, rozhodol o návrhu na zmenu súdneho exekútora až po uplynutí zákonnej lehoty 30 dní. Zo spisu Okresného súdu Komárno, sp. zn. 6Er/33/2007 mal preukázané, že dňa 09.01.2007 bola začatá exekúcia na základe návrhu na vykonanie exekúcie a v tomto exekučnom konaní bol dňa 25.05.2009 súdu doručený návrh na zmenu exekútora zo strany oprávneného. Uznesením č. k. 6Er/33/2007-16 zo dňa 25.05.2010 exekučný súd vydal uznesenie, ktorým návrhu oprávneného na zmenu exekútora vyhovel. Dňa 22.06.2010 bolo exekučnému súdu doručené podanie pôvodného exekútora označené ako odvolanie a návrh na vydanie doplňujúceho uznesenia o trovách exekúcie.

K námietke premlčania uviedol, že návrh na zmenu exekútora bol exekučnému súdu doručený dňa 25.05.2009, exekučný súd o ňom rozhodol 23.05.2010. Žiadosť navrhovateľa o predbežné prerokovanie nároku bola odporcovi doručená 23.04.2012, a preto mal za to, že námietka premlčania nebola dôvodná. K predbežnému prerokovaniu nároku na náhradu škody poukázal na to, že v zmysle vyjadrenia odporcu mu boli dňa 23.04.2012 doručené prvé žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody. Dňa 27.09.2012 bol súdu doručený návrh vo veci samej a teda nebol podaný po uplynutí 6 mesačnej lehoty ale skôr, avšak poukázal na to, že je nepochybné, že ku dňu rozhodovania súdu vo veci samej, rozsudkom vyhláseným na pojednávaní dňa 09.01.2015, lehota 6 mesiacov už uplynula.

Uviedol, že vzhľadom na začatie exekúcie dňa 09.01.2007, na posúdenie veci bolo potrebné použiť ustanovenie § 44 odsek 8 Exekučného poriadku v znení účinnom od 01.12.2006, kde bola ustanovená povinnosť exekučného súdu rozhodnúť o návrhu oprávneného na zmenu exekútora do 30 dní od doručenia návrhu. Zistil, že lehota na vydanie rozhodnutia síce dodržaná nebola, avšak aby exekučný súd mohol vyhovieť žiadosti oprávneného, bolo potrebné vyzvať pôvodného exekútora na predloženie exekučného spisu a vyúčtovania trov exekúcie. Mal za to, že nie každé nedodržanie zákonnej lehoty sa automaticky považuje za porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Zdôraznil, že súd vo svojej rozhodovacej činnosti na zákonom ustanovené lehoty síce prihliada, ale ich nedodržanie automaticky nevyvoláva porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, pretože aj v týchto prípadoch sú rozhodujúce všetky konkrétne okolnosti posudzovanej veci.

Dospel k názoru, že exekučný súd pri rozhodovaní o žiadosti oprávneného na zmenu súdneho exekútora konal priebežne, bez zbytočných prieťahov a nebol preukázaný nesprávny úradný postup ako jeden z predpokladov pre vznik zodpovednosti štátu.

Konštatoval, že nebol splnený ani predpoklad zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom a ani posledný predpoklad, ktorým je príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a škodou, pretože nesprávny úradný postup a ani škoda zistené neboli.

K znaleckým posudkom predložených navrhovateľom uviedol, že neboli pre súdnu vec dôležitým dôkazným prostriedkom, pretože predpoklad škody je bezpredmetný vzhľadom na skutočnosť, že v konaní neboli preukázané všetky tri predpoklady nároku na náhradu škody nesprávnym úradným postupom, ktorými sú nesprávny úradný postup, škoda a príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a škodou.

O trovách konania rozhodol podľa § 142 odsek 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) tak, že odporcovi úspešnému v konaní nepriznal náhradu trov konania, pretože mu žiadne nevznikli.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ, domáhajúc sa ním jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Uviedol, že súd prvého stupňa svojím postupom odňal možnosť účastníkovi konania konať pred súdom, nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav, nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

V odôvodnení odvolania namietal skutočnosť, že súd rozhodol v merite veci na základe „inšpirácie“ novou právnou úpravou obsiahnutou v ustanovení § 9 odsek 2 zákona č. 514/2003 Z. z.. V právnom štáte a osobitne v spravodlivom súdnom konaní nie je možné, aby súd interpretoval hmotné právo platné v čase vzniku právnej skutočnosti a založenia zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a po tom, čo došlo k založeniu zodpovednosti právneho vzťahu. Ak súd založil svoje rozhodnutie na takejto neprípustnej interpretácii, dopustil sa nesústreďeného postupu, ktorý má za dôsledok v nesprávnosti súdneho rozhodnutia. Súd bol jednoznačne pri svojom rozhodovaní viazaný ustanovením § 9 odsek 1 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom pred prijatím zákona č. 412/2012 Z. z. a nemohol interpretovať toto ustanovenie prostredníctvom ustanovenia § 9 odsek 2 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení zákona č. 412/2012 Z. z., súd svojím rozhodnutím de iure a de facto aplikoval princíp priamej retroaktivity, čo je neprípustné. Uviedol, že súd vôbec nevysvetlil, prečo zastáva názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty. Zákonodarcu v danom prípade vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty, exekučný súd však ignoroval túto legitímnu sféru, na čo zo zákona nemal oprávnenie, a posunul trvanie právnej neistoty do času, ktorý je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný. Právna istota ohľadom riadneho výkonu exekúcie totiž nemohla byť odstránená rozhodnutím rozhodcovského súdu ale len súdu exekučného. Ďalej poukázal na to, že súdu neprísluší polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami a je jeho povinnosťou aplikovať platné právo, a akékoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nemožno založiť meritórne rozhodnutie. Navyše súd svojimi úvahami úplne neguje doposiaľ vytvorenú a stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu, ktorý uviedol, že zodpovednosť štátu za prieťahy v konaní vznikajú aj vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžku konania ovplyvňujú „mimosúdne“ faktory, ako napr. rozsah nevybavenej súdnej agendy. Taktiež Dohovor zaväzuje zmluvné štáty, aby organizovali svoj právny poriadok takým spôsobom, aby vyhovel požiadavkám článku 6 ods. 1, zahrňujúc aj právo na rozhodnutie veci v primeranej lehote. Keďže súd, ale ani samotný štát neprijal žiadne opatrenia na riešenie vzniknutej kritickej situácie, nedostatok takýchto opatrení nemôže byť dávaný za vinu navrhovateľovi a to v takej forme, že on nepresadzoval vydanie poverenia zákonnými možnosťami. Uviedol, že nechápe, aký môže mať na výsledok konania dopad

skutočnosť, že súd vyjadril svoje presvedčenie o rozpore exekučného titulu so zákonom a išlo o prejav nesústredenej činnosti súdu, kedy súd vyhodnocoval aj také skutočnosti, ktoré s predmetom konania nesúviseli. Namietal, že zo znaleckého posudku č. 1/2014, ktorý predložil ako dôkaz o vzniku škody spoločnosti Pohotovosť, s.r.o., jednoznačne vyplýva, ktoré konkrétne náklady boli žalobcom vynaložené v súvislosti so správou a vedením pohľadávky, jeho súčasťou sú prílohy, ktoré v príčinnej súvislosti s omeškaním exekučného súdu predstavujú podrobný prehľad o vynaložených mzdových nákladoch, nákladoch na tlač, nákladoch na úpravu informačného systému, nákladoch na poštovné a nákladoch na telekomunikačné služby. Vzhľadom na plynutie premlčacích dôb bol nútený svoje nároky uplatniť včas, a to aj v situácii, kedy vedel výšku škody určiť len odhadom a nebol priestor na získanie znaleckého posudku. Poukázal na to, že v konaní boli preukázané všetky zákonné podmienky pre vznik nároku na náhradu škody, a to vznik škody, existencia nesprávneho úradného postupu a príčinná súvislosť medzi škodovou udalosťou a škodou. K návrhu na prerušenie konania uviedol, že ak bol súdu doručený v čase predchádzajúcim nariadenému súdnemu pojednávaniu návrh na prerušenie konania z dôvodu, že prebieha konanie o prejudiciálnej otázke, bol súd povinný pred samotným rozhodnutím vo veci samej o tomto návrhu osobitne rozhodnúť. Záverom poukázal na judikatúru krajských súdov (Rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9Co/174/2014).

Odporca sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadril.

Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 10 odsek 1 OSP), viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania navrhovateľa (§ 212 odsek 1 OSP), preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konania, ktoré mu predchádzali. Odvolanie navrhovateľa prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 odsek 2 OSP s verejným vyhlásením rozhodnutia, pri splnení si povinnosti upravenej v ustanovení § 156 odsek 3 OSP a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné. Podľa § 219 odsek 1 OSP odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 odsek 2 OSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

S poukazom na ustanovenie § 212 odsek 1 OSP, pri posudzovaní predmetnej veci sa odvolací súd zaoberal len námietkami navrhovateľa uvedenými v odvolaní a procesným postupom súdu prvého stupňa, ktorý predchádzal napadnutému rozhodnutiu.

Predmetom tohto konania je návrh navrhovateľa, ktorým sa voči odporcovi domáha zaplata sumy 175 eur z titulu náhrady škody a sumy 663,84 eur z titulu nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, vzniknutých mu v dôsledku nesprávneho úradného postupu Okresného súdu Komárno v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. 6Er/33/2007, pretože tento nerozhodol o jeho návrhu na zmenu súdneho exekútora v exekučnom konaní vedenom pre pohľadávku oprávneného, ktorá vznikla neplnením záväzku vyplývajúceho zo Zmluvy o úvere č. 4072590 povinným. Nesprávny úradný postup navrhovateľ vzhľadom na nevydanie rozhodnutia o jeho návrhu na zmenu súdneho exekútora v zákonom stanovenej 30 dňovej lehote a v prieťahoch v konaní pri rozhodovaní o tomto návrhu, pretože k vydaniu rozhodnutia došlo až po veľmi dlhej dobe.

Rozhodovanie o náhrade škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je závislé od posúdenia príčinnej súvislosti medzi týmto postupom a vzniknutou škodou ako jedným z rozhodujúcich predpokladov pre vznik škody. O vzťah príčinnej súvislosti ide vtedy, ak škoda vznikla následkom škodovej udalosti, a preto nesprávny postup orgánu štátu musí byť vždy so vznikom škody vo vzťahu príčiny a následku.

Z obsahu Okresného súdu Komárno sp. zn. 6Er/33/2007 vyplýva, že exekučnému súdu bola dňa 16.01.2007 doručená žiadosť súdnej exekútorky Mgr. Kataríny Baňarovej o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, na návrh oprávneného Pohotovosť, s.r.o., proti povinnej Z. Q., o vymoženie 232,36 eur s príslušenstvom, na základe exekučného titulu, ktorým bol rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu Slovenskej rozhodcovskej, a. s. zo dňa 28.08.2006, sp. zn. SR 3687/06. Okresný súd Komárno vydal dňa 19.01.2007 pod č. 5401 017319*. Dňa 25.05.2009 bol exekučnému súdu doručený návrh navrhovateľa ako oprávneného na zmenu súdneho exekútora tak, aby vykonávaním exekúcie bol poverený súdny exekútor JUDr. Rudolf Krutý. Súdna exekútorka zaslala súdu vyjadrenie k návrhu na zmenu súdneho

exekútora dňa 10.07.2009. Následne exekučný súd uznesením zo dňa 25.05.2010, č. k. 6Er/33/2007-16 vyhovel žiadosti oprávneného a vykonaním exekúcie poveril súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 15.01.2011.

Podľa navrhovateľa takýto postup exekučného súdu vykazuje znaky nesprávneho úradného postupu, keď k rozhodnutiu exekučného súdu o návrhu na zmenu súdneho exekútora došlo až po uplynutí zákonnej 30 dňovej lehoty a s takým časovým oneskorením, ktoré je potrebné s ohľadom na právnu zložitosť vecí a potrebu spolupráce s účastníkmi konania hodnotiť ako prieťahy v konaní.

Podľa § 44 odsek 8 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31.05.2010 (v čase začatia exekučného konania), oprávnený môže kedykoľvek v priebehu exekučného konania aj bez uvedenia dôvodu podať na príslušný okresný súd návrh na zmenu exekútora. Súd rozhodne o zmene exekútora do 30 dní od doručenia návrhu oprávneného na zmenu exekútora.

Podľa § 44 odsek 9 Exekučného poriadku súd v rozhodnutí o zmene exekútora podľa odseku 8 zároveň vykonaním exekúcie poverí exekútora, ktorého navrhne oprávnený, a vec mu postúpi spolu s exekučným spisom súdneho exekútora, ktorý bol vykonaním exekúcie pôvodne poverený. Účinky pôvodného návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie zostávajú zachované. Trovy exekúcie pôvodného exekútora sa vypočítajú tak, ako keby došlo k zastaveniu exekúcie.

Vychádzajúc z vyššie citovaného zákonného ustanovenia je teda zrejmé, že na rozhodnutie o návrhu oprávneného na zmenu exekútora sa pre exekučný súd vzťahovala 30 dňová lehota od doručenia návrhu. S ohľadom na zhora uvedené skutkové zistenia v predmetnej exekučnej veci táto lehota dodržaná nebola.

I napriek tomuto zisteniu, odvolací súd zastáva názor, že v sporom dotknutom exekučnom konaní neboli preukázané navrhovateľom avizované zbytočné prieťahy, pretože po doručení návrhu oprávneného na zmenu súdneho exekútora (25.05.2009), po výzve súdnej exekútorke a po preskúmaní vo veci rozhodol vyhovením návrhu na zmenu súdneho exekútora (25.05.2010). V jeho postupe s ohľadom na okolnosti danej veci preto nemožno vzhliadnuť zbytočné prieťahy. Tento záver je súladný i s konštantnou judikatúrou Ústavného súdu SR, podľa ktorej pri posúdení, či došlo alebo nedošlo k porušeniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky sa síce prihliada na lehoty, ktoré sú uvedené v ústave alebo v zákone, ale ich nedodržanie sa automaticky nepovažuje za porušenie uvedeného základného práva, pretože aj v týchto prípadoch sú rozhodujúce všetky okolnosti danej veci. Pojem „zbytočné prieťahy“ je autonómny a nemožno ho vykladať a aplikovať len s ohľadom na lehoty uvedené v zákone. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž ani v týchto prípadoch postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prieťahy v zmysle článku 48 ods. 2 Ústavy SR (viď II. ÚS 64/97, I. ÚS 63/00, I. ÚS 16/02).

Samotné zistenie, že k rozhodnutiu o návrhu na zmenu exekútora exekučným súdom došlo po uplynutí zákonnej lehoty, však ešte samo o sebe nezakladá zodpovednosť štátu podľa zákona č. 514/2003 Z. z.. Odvolací súd sa preto stotožnil s právnym názorom súdu prvého stupňa a to, že nerozhodnutím o zmene exekútora v zákonnej lehote nemohol navrhovateľovi ako účastníkovi exekučného konania vzniknúť stav právnej neistoty a škoda, ktorú si uplatňuje.

K námietkam navrhovateľa, že účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom odvolací súd udáva, že po preskúmaní veci a konania, ktoré mu predchádzalo, takúto vadu konania podľa § 221 odsek 1 písmeno f) OSP nezistil. V predmetnej veci sa navrhovateľ a jeho právny zástupca pojednávania (09.01.2015) nezúčastnili, svoju neúčast' právny zástupca navrhovateľa ospravedlnil e-mailom dňa 08.01.2015, pričom mu však predvolanie bolo doručené v dostatočnom časovom predstihu (01.08.2014). K ďalším námietkam navrhovateľa, že rozhodnutie nebolo vydané v zákonom ustanovenej lehote odvolací súd poukazuje už na vyššie uvedené zistené skutočnosti súdom prvého stupňa, z ktorých jednoznačne vyplýva skutočnosť, že nerozhodnutím o zmene exekútora v zákonnej lehote nemohol navrhovateľovi ako účastníkovi exekučného konania vzniknúť stav právnej neistoty a škoda, ktorú si uplatňuje. Taktiež i ďalšie skutočnosti, namietané navrhovateľom v jeho odvolaní sú bez právneho významu a preskúmaného rozhodnutia sa vôbec netýkajú. Čo sa týka námietok navrhovateľa k aplikácii právnej úpravy § 9 odsek 2 zákona č. 514/2003 Z. z. odvolací súd

udáva, že v tomto prípade nemôže ísť o nesprávnosť rozhodnutia, keďže súd prvého stupňa citoval právny predpis v správnom znení účinnom do 01.01.2013.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa, preto ako vecne správny, podľa § 219 odsek 1 OSP potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 odsek 1 v spojení s § 142 odsek 1 a § 151 odsek 1 veta prvá OSP tak, že v odvolacom konaní úspešnému odporcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, keďže odporca návrh na priznanie náhrady trov odvolacieho konania nepodal.

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.